

4к

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Чорноморський національний університет імені Петра Могили
Факультет фізичного виховання і спорту
Кафедра олімпійського та професійного спорту

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Перший проректор
Юрій КОТЛЯР
«___» _____ 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

АДАПТИВНИЙ СПОРТ

Спеціальність 017 Фізична культура і спорт /
А7 Фізична культура і спорт
Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Розробник

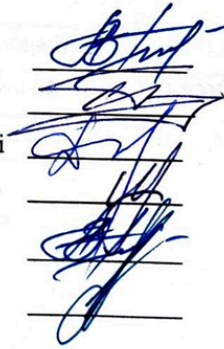
Завідувач кафедри розробника

Завідувач кафедри спеціальності

Гарант освітньої програми

Декан факультету ФВіС

Начальник НМВ



Віталій ВЕРБИЦЬКИЙ

Сергій ГЕТМАНЦЕВ

Надія ДОВГАНЬ

Ірина БОНДАРЕНКО

Віталій ВЕРБИЦЬКИЙ

Євгенія ПОСТИКІНА

Миколаїв – 2025

1.Опис освітньої компоненти

Найменування показника	Характеристика дисципліни	
Найменування дисципліни	Адаптивний спорт	
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка А/Освіта	
Спеціальність	017 Фізична культура і спорт / А7 Фізична культура і спорт	
Спеціалізація (якщо є)		
Освітня програма	Фізична культура і спорт	
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)	
Статус дисципліни	Обов'язкова	
Курс навчання	4	
Навчальний рік	2025 – 2026 н.р.	
Номер(и) семестрів (триместрів):	Денна форма	Заочна форма
	7	-
Загальна кількість кредитів ЄКТС/годин	3 кредити / 90 годин	
Структура курсу: – лекції – семінарські заняття (практичні, лабораторні, півгрупові) – годин самостійної роботи студентів	Денна форма	Заочна форма
	15	-
	30	-
	45	-
Відсоток аудиторного навантаження	50%	
Мова викладання	Українська	
Форма проміжного контролю (якщо є)	-	
Форма підсумкового контролю	залік	

Мета, завдання, компетентності та результати вивчення дисципліни

Мета вивчення дисципліни «Адаптивний спорт» – формування у студентів навичок використання рекреаційних видів спорту в системі реабілітації інвалідів, сприяючи їх соціалізації у суспільство, покращенню фізичного стану.

Основні завдання:

- надати студентам комплекс професійних знань, умінь та навичок, які дозволять їм успішно проводити та організовувати заняття з людьми з особливими потребами;
- формування основ знань і навичок організації тренувань та проведення змагань серед інвалідів;
- сформуванню знання про особливості роботи з дітьми та молоддю різного віку з обмеженими можливостями;
- засвоїти методику організації та проведення рекреаційних заходів для людей з обмеженими можливостями, ветеранами тощо;
- сформуванню вміння забезпечити оптимальний рівень рухової активності засобом рекреаційних ігор.

Розроблена програма відповідає освітній програмі та орієнтована на **формування компетентностей**:

Інтегральна компетентність (ІК)	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері фізичної культури і спорту або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів наук з фізичного виховання і спорту, та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.	
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК 12	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)	СК 4	Здатність визначати заходи з фізкультурно-спортивної реабілітації та форми адаптивного спорту для осіб, що їх потребують.
	СК 10	Здатність здійснювати навчання, виховання та соціалізацію людини у сфері фізичної культури і спорту, застосовуючи різні педагогічні методи та прийоми.

Передумови вивчення дисципліни: навчальна дисципліна «Адаптивний спорт» використовує та поглиблює знання з теорії підготовки спортсменів, фізіології, анатомії, теорії та методики викладання обраного виду спорту та ін..

В результаті вивчення дисципліни здобувач *має знати:*

- історію розвитку спорту інвалідів та формування спортивного руху спортсменів-інвалідів в Україні, інформацію про успіхи українських спортсменів-інвалідів на Паралімпійських іграх, Дефлімпійських іграх та Спеціальних олімпіадах;
- основні поняття (термінологію) адаптивного спорту;
- загальноприйнятту медичну класифікацію спортсменів-інвалідів;
- механізми лікувальної дії фізичних вправ при різних нозологіях;
- особливості методики й організації занять із адаптивного фізичного виховання осіб із дефектами зору, слуху, опорно-рухового апарату і розумовою відсталістю;
- методики проведення занять із адаптивного фізичного виховання в різних навчальних закладах;
- методи і форми контролю ефективності застосування фізичних вправ при різних нозологіях.

має вміти:

- аналізувати з позиції гуманістичних і демократичних цінностей ставлення суспільства до адаптивної фізичної культури як частини загальнолюдської культури й важливої сфери суспільства;
- з позиції сучасних досягнень психолого-педагогічної науки, інноваційних практичних технологій вивчати мотиви людей з інвалідністю з метою індивідуалізації процесу оволодіння цінностями адаптивної фізичної культури;
- оцінювати фізичні можливості осіб із порушенням слуху, зору, опорно-рухового апарату, при розумовій відсталості, володіти методиками тестування при різних нозологіях;
- організовувати і проводити фізкультурно-оздоровчі заняття, спортивні тренування, спортивні змагання або фізкультурно-спортивні свята для неповносправних осіб;
- визначати мету й завдання конкретного уроку, навчально-тренувального заняття з інвалідами, фізкультурно-оздоровчого заходу;
- здійснювати перспективне, поточне й оперативне планування навчальних, навчально-тренувальних і фізкультурно-оздоровчих занять із людьми з інвалідністю;
- визначати рівень фізичної підготовленості і тренуваності інвалідів, планувати засоби, методи й форми проведення занять із урахуванням даних лікарсько-педагогічного контролю;
- підбирати різноманітні форми занять із урахуванням вікових, морфофункціональних та індивідуально-психологічних особливостей інвалідів і осіб із обмеженими можливостями, рівня їхнього здоров'я, фізичної і спортивної підготовленості;
- володіти прийомами створення сприятливої атмосфери спілкування фахівця з адаптивного фізичного виховання з людьми інвалідністю.

ПРН11	Обґрунтовувати вибір заходів з фізкультурно-спортивної реабілітації та адаптивного спорту.
--------------	--

**Програма освітньої компоненти
Денна форма навчання**

№ з/п	Теми	За формами занять, годин		
		Аудиторні		Самостійна робота
		Лекції	Практичні (групові)	
1	Основні теоретичні аспекти освітньої компоненти «Адаптивний спорт»	2	4	6
2	Характеристика окремих складових адаптивного спорту в міжнародній олімпійській системі.	2	4	8
3	Організаційні основи адаптивного спорту	2	4	6
4	Програмно-нормативні основи адаптивного спорту	2	4	4
5	Особливості системи підготовки в адаптивному спорті.	2	4	8
6	Класифікація – основа системи підготовки в адаптивному спорті	2	4	6
7	Організація та проведення змагань в адаптивному спорті.	3	6	7
Всього за семестр		15	30	45

4. Зміст навчальної дисципліни

4.1. План лекцій (денна форма навчання)

№ лекції	Кількість годин	Ключові питання, які розглядаються Тема заняття / план
Лекція 1	2	Тема 1. Основні теоретичні аспекти освітньої компоненти «Адаптивний спорт» 1. Загальна характеристика адаптивного спорту. 2. Адаптивний спорт як вид соціальної практики. 3. Історичні основи адаптивного спорту. 4. Адаптивний спорт в Олімпійському русі.
Лекція 2	2	Тема 2. Характеристика окремих складових адаптивного спорту в міжнародній олімпійській системі. 1. Загальна характеристика паралімпійського руху. 2. Загальна характеристика дефлімпійського руху. 3. Загальна характеристика Спеціальних Олімпіад.
Лекція 3	2	Тема 3. Організаційні основи адаптивного спорту. 1. Керівні організації адаптивного спорту. 2. Діяльність Міжнародного паралімпійського комітету.
Лекція 4	2	Тема 4. Програмно-нормативні основи адаптивного спорту. 1. Програмно-нормативні основи Дефлімпійського спорту. 2. Програмно-нормативні основи діяльності Спеціальних Олімпіад.
Лекція 5	2	Тема 5. Особливості системи підготовки в адаптивному спорті. 1. Структура системи підготовки в адаптивному спорті. 2. Мета, завдання, принципи спортивного тренування в паралімпійському русі. 3. Види підготовки спортсменів-паралімпійців. Побудова

		спортивного тренування.
Лекція 6	2	Тема 6. Класифікація – основа системи підготовки в адаптивному спорті. 1. Корекційно-реабілітаційна програма – передумова спортивної підготовки в паралімпійському спорті. 2. Характеристика медичної, функціональної, коефіцієнтно-гандикапної класифікацій в адаптивному спорті; 3. Класифікація спортсменів з вадами зору; 4. Класифікація спортсменів з вадами слуху; 5. Класифікація спортсменів з ураженням інтелекту.
Лекція 7	2	Тема 7. Організація та проведення змагань в адаптивному спорті. 1. Організація змагань в паралімпійському спорті. 2. Особливості організації та проведені змагань по програмам Спеціальних олімпіад.
	1	Тема 7. Організація та проведення змагань в адаптивному спорті. 1. Моделі змагальної діяльності, які застосовуються в адаптивному спорті. 2. Традиційна модель змагальної діяльності. 3. Нетрадиційна модель змагань Спеціальної олімпіади.
Всього	15	

4.3. План практичних (семінарських, лабораторних, групових) занять *Денна форма навчання*

№ семінару	Кількість годин	Ключові питання, які розглядаються Тема заняття / план
Заняття 1	2	Тема 1. Основні теоретичні аспекти освітньої компоненти «Адаптивний спорт» 1. Загальна характеристика адаптивного спорту. 2. Фактори, які обумовлюють виникнення та розвиток адаптивного спорту. 3. Концепція адаптивного спорту в системі міжнародного олімпійського руху.
Заняття 2	2	Тема 2. Основні теоретичні аспекти освітньої компоненти «Адаптивний спорт». 1. Основні етапи розвитку Паралімпійських ігор. Програма Паралімпійських ігор. 2. Історія та періодизація Дефлімпійських ігор. Програма Дефлімпійських ігор. 3. Історія та періодизація Спеціальних Олімпіад. Програма Спеціальних Олімпіад.
Заняття 3	2	Тема 2. Характеристика окремих складових адаптивного спорту в міжнародній олімпійській системі. 1. Загальна характеристика Паралімпійського спорту. 2. Термін «Паралімпіада». 3. Основні завдання Міжнародного паралімпійського руху. 4. Сучасні паралімпійські види спорту, види спорту Спеціальних олімпіад та Дефлімпійських ігор.
Заняття 4	2	Тема 2. Характеристика окремих складових адаптивного спорту в міжнародній олімпійській системі. 1. Загальна характеристика дефлімпійського спорту. 2. Філософія, мета та завдання Спеціальних олімпіад. 3. Основні принципи Спеціальних олімпіад.

Заняття 5	2	Тема 3. Організаційні основи адаптивного спорту. 1. Формування та діяльність організаційних структур адаптивного спорту. 2. Основні завдання Міжнародного паралімпійського комітету. 3. Структура Міжнародного паралімпійського комітету.
Заняття 6	2	Тема 3. Організаційні основи адаптивного спорту. 1. Керівний склад Міжнародного паралімпійського комітету. 2. Керівництво та структура управління дефлімпійським спортом. 3. Керівництво та структура управління іграми Спеціальних олімпіад.
Заняття 7	2	Тема 4. Програмно-нормативні основи адаптивного спорту. 1. Основні програмно-нормативні документи дефлімпійського спорту. 2. Основні положення Конституції глухих. 3. Загальні технічні правила літніх та зимових Дефлімпійських ігор.
Заняття 8	2	Тема 4. Програмно-нормативні основи адаптивного спорту. 1. Філософія Спеціальних Олімпіад. 2. Мета і завдання Спеціальних олімпіад.
Заняття 9	2	Тема 5. Особливості системи підготовки в адаптивному спорті. 1. Структура системи підготовки в адаптивному спорті. 2. Мета, завдання, принципи спортивного тренування в паралімпійському русі. 3. Види підготовки спортсменів-паралімпійців.
Заняття 10	2	Тема 5. Особливості системи підготовки в адаптивному спорті. 1. Побудова процесу спортивного тренування в адаптивному спорті. 2. Структура тренувальної програми та тренувального заняття за програмою Спеціальних Олімпіад.
Заняття 11	2	Тема 6. Класифікація – основа системи підготовки в адаптивному спорті 1. Корекційно-реабілітаційна програма – передумова спортивної підготовки в паралімпійському спорті. 2. Характеристика медичної, функціональної, коефіцієнтно-гандикапної класифікацій в адаптивному спорті. 3 Класифікація спортсменів з вадами зору.
Заняття 12	2	Тема 6. Класифікація – основа системи підготовки в адаптивному спорті 1. Класифікація спортсменів з вадами слуху 2. Класифікація спортсменів з ураженням інтелекту.
Заняття 13	2	Тема 7. Організація та проведення змагань в адаптивному спорті. 1. Моделі змагальної діяльності, які застосовуються в адаптивному спорті: <ul style="list-style-type: none"> • традиційна модель змагальної діяльності; • нетрадиційна модель змагань Спеціальної олімпіади.
Заняття 14	2	Тема 7. Організація та проведення змагань в адаптивному спорті. 1. Організація змагань в паралімпійському спорті: <ul style="list-style-type: none"> • особливості підготовки та організації Паралімпійських ігор; • особливості проведення масових змагань спортсменів паралімпійських нозологій.
Заняття 15	2	Тема 7. Організація та проведення змагань в адаптивному спорті. 1. Особливості організації та проведені змагань за програмою

		Спеціальних олімпіад: <ul style="list-style-type: none"> ● визначення права на участь в Спеціальних олімпіадах; ● групи учасників змагань в Спеціальних олімпіадах. вимоги до проведення змагань по програмам Спеціальних олімпіад.
Всього	30	

4.5. Завдання для самостійної роботи

Обсяг самостійної роботи для здобувачів *денної форми навчання* становить 45 годин.
Вказівки та пояснення до виконання завдань на самостійну роботу:

1. Самостійне опрацювання додаткових джерел здійснюється відповідно до переліку наведеному у цій програмі.
2. Самостійна робота з літературою та електронними джерелами має знайти відображення в конспекті з курсу.
3. Підготовка реферату, індивідуальних практичних завдань згідно встановлених вимог.
4. Підготовка до тестування, заліку тощо.

Перелік тем для підготовки реферату.

1. Адаптивний спорт як складова системи фізичної культури України
2. Історія становлення та розвитку адаптивного спорту в Україні
3. Паралімпійський рух: структура, принципи та сучасні тенденції
4. Спеціальні Олімпіади як форма соціальної інтеграції осіб з інтелектуальними порушеннями
5. Класифікація спортсменів в адаптивному спорті: медичні та функціональні підходи
6. Організація та управління адаптивним спортом у світі та в Україні
7. Роль адаптивного спорту в соціальній реабілітації осіб з інвалідністю
8. Медико-біологічні основи тренування спортсменів з інвалідністю
9. Психологічні аспекти підготовки спортсменів в адаптивному спорті
10. Методика тренування спортсменів з порушеннями опорно-рухового апарату
11. Адаптивний спорт для осіб з порушеннями зору: особливості підготовки
12. Адаптивний спорт для осіб з порушеннями слуху: організаційні та методичні аспекти
13. Інклюзивний спорт: взаємодія адаптивного та масового спорту
14. Роль тренера в системі адаптивного спорту: професійні компетентності
15. Використання сучасних технологій у підготовці спортсменів адаптивного спорту
16. Фізкультурно-спортивна реабілітація засобами адаптивного спорту
17. Гендерні аспекти та рівні можливості в адаптивному спорті
18. Нормативно-правове забезпечення розвитку адаптивного спорту в Україні
19. Перспективи розвитку адаптивного спорту в умовах післявоєнного відновлення України.

Перелік тем для виконання індивідуального завдання

1. Характеристика діяльності спортивної організації інвалідів.
2. Аналіз спільних та відмінних рис Спеціальних Олімпіад та Паралімпійських ігор.
3. Розробити програму організації комплексного спортивного заходу для спортсменів-інвалідів за програмою Паралімпійських ігор або Ігор Спеціальних Олімпіад.
4. Засоби адаптивного спорту у фізкультурно-спортивній реабілітації.
5. Гендерні аспекти та забезпечення рівних можливостей в адаптивному спорті.
6. Міжнародний досвід розвитку адаптивного спорту та можливості його впровадження в Україні.
7. Перспективи розвитку адаптивного спорту в умовах сучасних соціальних викликів.

Вимоги до написання реферату, індивідуальних практичних завдань:

Вимоги: 1 стр. титульний лист; 2 лист – план і після нього – текст. Обсяг роботи має складати – 10-15 сторінок. До загального обсягу роботи не входять додатки, глосарій, список використаних джерел, таблиці та рисунки, які повністю займають площу сторінки. Але всі сторінки зазначених елементів підлягають суцільній нумерації. Робота має бути акуратно написана від руки або надрукована з дотриманням стилістичних і граматичних норм. У тексті обов'язково повинні бути посилання на літературу та інші джерела, що використовувалися при підготовці роботи. Забороняється цитування в тексті та внесення до бібліографічних списків тих джерел, які опубліковані російською мовою в будь-якій країні, а також джерел іншими мовами, якщо вони опубліковані на території росії та білорусі.

Текст роботи викладається державною мовою на стандартних аркушах формату А-4(210 x 297).

Робота друкується шрифтом Times New Roman, 14 кеглем; вирівнювання - “За шириною”; міжрядковий інтервал “Полуторний” (1,5 Lines); абзацний відступ – п’ять знаків (1,25 см); верхнє і нижнє поле – 2 см., лівє – 3 см, правє – 1 см. Абзацний відступ має бути однаковим у всьому тексті і дорівнювати п’яти знакам (1,25 см). Інтервал між абзацами – «0пт».

Скорочення слів та словосполучень мають відповідати чинним стандартам з бібліотечної та видавничої справи (наприклад: Міністерство внутрішніх справ України (далі – МВС)).

Розділи та підрозділи мають містити заголовки, які належить точно відтворювати у змісті. Заголовки розділів, як правило, розміщують посередині рядка. Назви розділів друкують великими літерами без розділових знаків у кінці, без підкреслень. Заголовки розділів слід починати з належного відступу.

Абзацний відступ має бути однаковим у всьому тексті і дорівнювати п’яти знакам (стандартний відступ, визначений текстовими редакторами на ПК).

Якщо заголовок складається з двох і більше речень, їх розділяють крапкою. Переніс слів у заголовках розділів слід уникати. Відстань між заголовком і подальшим чи попереднім текстом, при друкованому виготовленні письмової роботи, повинна становити не менше двох рядків.

Нумерація сторінок має бути наскрізною. Порядковий номер сторінки позначають арабською цифрою і проставляють у правому верхньому куті сторінки без крапки чи рисок. Титульний аркуш(додається) включається до загальної нумерації сторінок письмової роботи, але номер сторінки на титульному аркуші, як правило, не проставляють. Розділи слід нумерувати також арабськими цифрами.

При використанні літературних джерел в тексті письмової роботи можуть бути два варіанти посилання на них. Перший – це посторінкові посилання (виноски): коли на сторінці цитується джерело, то внизу цієї сторінки під основним текстом наводиться бібліографічний опис літературного джерела і вказується сторінка. Другий – коли в разі посилання на літературне джерело у квадратних дужках вказується його порядковий номер у списку літератури та конкретна сторінка, наприклад [3, с. 17] або вказується лише порядковий номер літературного джерела у списку літератури [3].

Ілюстративний матеріал – малюнки, графіки, схеми тощо слід розміщувати безпосередньо після першого посилання на нього в тексті. Якщо графік, схема, таблиця не поміщається на сторінці, де є посилання, їх подають на наступній сторінці. На кожний ілюстративний матеріал мають бути посилання в тексті.

4.6. Забезпечення освітнього процесу

Навчально-методичний матеріал: навчальні посібники, монографії, наукові статті, конспекти лекцій та практичних занять.

Мережа інтернет: доступ до сайтів університетів, бібліотек, наукових журналів та інших сайтів, які необхідні для забезпечення навчального процесу.

Обладнання: ноутбук, мультимедійний проєктор.

5. Підсумковий контроль

Денна форма навчання

Наприкінці 7-го семестру передбачений **ЗАЛІК**. Кожний заліковий білет містить 3 питання.

Перелік питань до заліку.

1. Мета, завдання, загальна характеристика адаптивного спорту.
2. Адаптивний спорт як соціальне явище.
3. Фактори, які сприяли виникненню адаптивного спорту
4. Основні принципи адаптивного спорту
5. Гуманістична і соціальна функції адаптивного спорту
6. Освітня і виховна функції адаптивного спорту
7. Змагальна і видовищна функції адаптивного спорту
8. Комунікативна й інтегративна функції адаптивного спорту
9. Корекційно-компенсаторна і рекреаційно-оздоровча функції адаптивного спорту
10. Функція моделювання поведінки та гедонистична функції адаптивного спорту
11. Адаптивний спорт у Олімпійському русі.
12. Виникнення спортивних організацій інвалідів.
13. Діяльність керівних організацій адаптивного спорту в світі.
14. Діяльність керівних організацій адаптивного спорту в Україні.
15. Загальна характеристика Паралімпійського руху.
16. Загальна характеристика Дефлімпійського руху.
17. Загальна характеристика Спеціальних Олімпіад.
18. Термін «Паралімпіада».
19. Програма Паралімпійських ігор.
20. Зимові Паралімпійські ігри.
21. Історія Паралімпійських ігор.
22. Періодизація Паралімпійських ігор.
23. Характеристика Сток-Мандевіллського періоду.
24. Характеристика I паралімпійського періоду.
25. Характеристика II паралімпійського періоду.
26. Характеристика III паралімпійського періоду.
27. Діяльність Міжнародного паралімпійського комітету.
28. Структура Міжнародного паралімпійського комітету.
29. Основні завдання Міжнародного паралімпійського комітету.
30. Президенти Міжнародного параолімпійського комітету.
31. Сучасні паралімпійські види спорту (літні, зимові)
32. Принципи класифікації в паралімпійському спорті.
33. Характеристика спортивно-функціональних класифікацій в адаптивному спорті.
34. Характеристика коефіцієнтно-гантикапної класифікації в адаптивному спорті.
35. Класифікація спортсменів з вадами зору.
36. Класифікація спортсменів з вадами слуху.
37. Класифікація спортсменів з ураженнями опорно-рухового апарату. Мануально-мязове тестування.
38. Особливості організації змагань в адаптивному спорті
39. Корекційно-реабілітаційна програма – передумова спортивної підготовки в адаптивному спорті.
40. Діяльність Міжнародного сурдлімпійського комітету.
41. Програмно-нормативні документи дефлімпійського спорту.
42. Основні положення Конституції глухих.
43. Загальні технічні правила літніх та зимових дефлімпійських ігор.
44. Програмно-нормативні основи діяльності Спеціальних Олімпіад.
45. Мета, завдання, принципи Спеціальних Олімпіад.
46. Історія розвитку Спеціальних олімпіад.
47. Види спорту Спеціальних олімпіад (національно-популярні та показові види спорту)
48. Класифікація спортсменів з ураженням інтелекту.

49. Відбір спортсменів Спеціальної Олімпіади на змагання.
50. Поділ учасників змагань за програмою Спеціальної Олімпіади на дивізіони.
51. Процедура дивізіонування в змаганнях Спеціальних Олімпіад.
52. Вимоги до організації змагань за програмою Спеціальних Олімпіад.
53. Значення змагань в адаптивному спорті.
54. Традиційна та нетрадиційна моделі змагань в адаптивному спорті
55. Особливості проведення тренувальних занять зі спортсменами різних нозологій.
56. Тренування в адаптивному спорті
57. Мета, завдання, принципи тренування в адаптивному спорті
58. Засоби, методи, організаційні форми спортивно-адаптивної тренування інвалідів різного віку і різних нозологічних груп (за вибором).
59. Види підготовки спортсменів-паралімпійців.
60. Побудова спортивного тренування в адаптивному спорті.

Зразок «нульового» варіанту залікового білету.

Чорноморський національний університет ім. Петра Могили.

Факультет фізичного виховання та спорту

Кафедра медико-біологічних основ спорту та фізкультурно-спортивної реабілітації

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський) .

Спеціальність – 017 Фізична культура і спорт / А7 Фізична культура і спорт

Навчальна дисципліна – Адаптивний спорт.

ЗАЛІКОВИЙ БІЛЕТ № 0

1. Адаптивний спорт як соціальне явище.
2. Загальна характеристика Паралімпійського руху.
3. Принципи класифікації в адаптивному спорті.

Схвалено на засіданні кафедри медико-біологічних основ спорту та фізкультурно-спортивної реабілітації

Протокол №___ від «___» _____ 20__ р.

Завідувач кафедри _____ Сергій ГЕТМАНЦЕВ

Екзаменатор _____ Віталій ВЕРБИЦЬКИЙ

За повну розгорнуту відповідь на заліку за кожне з трьох питань студент отримує 10 балів:

8-10 балів: глибоке засвоєння програмного матеріалу; повна відповідь на питання;

5-7 балів: повне засвоєння програмного матеріалу і вміння орієнтуватися в ньому; змістовні відповіді на запитання;

3-4 балів: часткове, неповне висвітлення змісту питання; неточність при відповіді; є розуміння основних положень матеріалу.

0-2 бали: за не опанування значної частини програмного матеріалу; незнання теорії основних питань і термінів.

Максимальна кількість балів за залік становить **30 балів**.

6. Критерії оцінювання та засоби діагностики результатів навчання.

6.1. Система оцінювання роботи студентів.

Контроль рівня засвоєння навчального матеріалу здійснюється шляхом перевірки знань студентів на іспиті згідно розкладу сесії.

У відповідності до положення про систему рейтингової оцінки знань студентів при

вивченні дисципліни «Адаптивний спорт» застосовується наступна система оцінювання роботи студентів.

№	Вид контролю	Максимальна кількість балів
1	Виконання практичної роботи (конспект лекцій)	5 робіт x 2 бали = 10 балів
	Творчо-пошукова робота (реферат)	2 роботи x 6 балів = 12 балів
3	Індивідуальні завдання	3 роботи x 8 балів = 24 бали.
4	Підсумкова контрольна робота (тестування)	24
5	Залік	30
6	Всього	100

6.2. Критерії оцінювання

6.2.1. Виконання практичних робіт на групових заняттях – форма контролю, яка дозволяє оцінити вміння студентів самостійно опрацювати матеріал та викладати його, відповідати на запитання викладача та колег.

Максимальна оцінка за роботу на практичному занятті – 2 бали.

Критеріями для оцінювання письмового виконання завдання виступають:

Оцінка 2 бали ставиться у випадку:

- студент виконав роботу у письмовому вигляді від руки;
- студент вільно володіє знаннями й уміннями, які визначено програмою;
- правильно і в достатній кількості добирає необхідні для відповіді факти;
- висловлює власне ставлення до навчального матеріалу;
- відповідь чітка і завершена.

Оцінка 1 бали ставиться у випадку:

- студент виконав роботу у письмовому вигляді від руки;
- студент має незначні ускладнення при використанні визначених програмою знань і умінь;

- при доборі фактів припускається незначних помилок;

- власне ставлення студентом висловлюється, але в аргументації зустрічаються окремі неточності.

Оцінка 0 балів ставиться у разі відсутності виконаної роботи.

У студента, який виконав роботу за допомогою комп'ютерних програм – знижується оцінка за виконання письмової роботи на 1 бал.

6.2.2. Творчо-пошукова робота (реферат).

Максимальна оцінка за написання реферату – 6 балів.

Критерії оцінювання

5-6 балів (відмінно)	Запропонована студентом робота викладена в обсязі, що вимагається, оформлена грамотно, спирається на базовий теоретичний і практичний матеріал, містить нову, нетрадиційну інформацію з даного питання і пропозиції щодо її практичного застосування.
4 бали (добре)	Запропонована студентом робота викладена в обсязі, що вимагається, оформлена грамотно, спирається переважно на базовий теоретичний і практичний матеріал, містить фрагменти нової, нетрадиційної інформації.
3 бали (добре)	Запропонована студентом робота викладена в необхідному обсязі, оформлена грамотно, включає базовий теоретичний та практичний вихід, але містить певні недоліки у висвітленні питання, яке досліджувалось.

2 (задовільно)	бали	Робота містить базовий теоретичний та практичний матеріал, але не має практичного виходу. Виклад матеріалу неточний, присутні недоліки у висвітленні теми.
1 (задовільно)	бал	Робота містить базовий теоретичний та практичний матеріал, але тема розкрита неповністю. Виклад матеріалу неточний, присутні недоліки у висвітленні теми. Обсяг запропонованої роботи не відповідає вимогам.
0 (незадовільно)	балів	Робота не виконана.

6.2.3. Індивідуальне практичне завдання.

Виконання індивідуального практичного завдання оцінюється у 8

балів.

7-8 (відмінно)	балів	Запропонована студентом робота викладена в обсязі, що вимагається, оформлена грамотно, спирається на базовий теоретичний і практичний матеріал, містить нову, нетрадиційну інформацію з даного питання і пропозиції щодо її практичного застосування.
5-6 (добре)	балів	Запропонована студентом робота викладена в обсязі, що вимагається, оформлена грамотно, спирається переважно на базовий теоретичний і практичний матеріал, містить фрагменти нової, нетрадиційної інформації.
3-4 (добре)	бали	Запропонована студентом робота викладена в необхідному обсязі, оформлена грамотно, включає базовий теоретичний та практичний вихід, але містить певні недоліки у висвітленні питання, яке досліджувалось.
2 (задовільно)	бали	Робота містить базовий теоретичний та практичний матеріал, але не має практичного виходу. Виклад матеріалу неточний, присутні недоліки у висвітленні теми.
1 (задовільно)	бал	Робота містить базовий теоретичний та практичний матеріал, але тема розкрита неповністю. Виклад матеріалу неточний, присутні недоліки у висвітленні теми. Обсяг запропонованої роботи не відповідає вимогам.
0 (незадовільно)	балів	Робота не виконана.

6.2.4. Підсумкова контрольна робота (тестування)

Наприкінці вивчення дисципліни передбачено складання контрольної роботи у вигляді тестових завдань. Тест складається з 24 питань. Правильна відповідь на кожне питання оцінюється в 1 бал. Максимальна кількість балів за контрольну роботу – 24. Нижче наведений приклад тестового завдання з 3-х питань.

Приклад тестового завдання

1 В якому році були проведені перші змагання для осіб з ушкодженнями хребта та спинного мозку?

- А) 1968 р., Меріленд.
- Б) 1924 р., Париж.
- В) 1948 р., Сток-Мандельвільській шпиталь.

2. В якому році були проведені перші літні Паралімпійські ігри?

- А) 1956 р., Сток-Мандельвільській шпиталь
- Б) 1960 р., Італія.
- В) 1964 р., Японія.
- Г) 1968 р., Ізраїль.

3. Засновником Паралімпійських ігор вважається:

- А) Людвіг Гуттманн.
- Б) Юніс Кеннеді Шрайвер.
- В) Ежен Рубен-Алке.

7. Рекомендовані джерела інформації

7.1. Основні.

1. Адаптивний спорт: навч.-наоч. посіб. / І. О. Когут, Є. В. Гончаренко, Т. А. Кропивницька, В. Л. Маринич, С. Ф. Матвеев, Є. А. Шитікова, Н. М. Крушинська, С. В. Бекар. К. : Національний університет фізичного виховання і спорту України, 2025. 228 с. <https://reposit.uni-sport.edu.ua/entities/publication/1c13ad49-ac83-4171-b4ec-50aa0535a8e0>
2. Адаптивний спорт фізичного виховання і спорту: методичні вказівки / уклад.: Г46 Головка А.М.. – К: КНУБА,Талком, 2023. – 18 с <https://repositary.knuba.edu.ua/server/api/core/bitstreams/159025bd-74f9-4d95-9f94-f3fdc6bfa05e/content>
3. Адаптивний спорт : навчально-наочний посібник / С. Ф. Матвеев, І. О. Когут, О. В. Борисова [та ін.]. - Київ : ТОВ "НВП "Інтерсервіс", 2014. - 116 с. <https://reposit.uni-sport.edu.ua/items/071099ff-a8d8-4fce-868a-0906d01210e7>

7.2. Додаткові.

1. Кравченко, Т. П. Аналіз міжнародного досвіду впровадження адаптивного спорту в систему інклюзивної освіти. Педагогічна Академія: наукові записки, 2025, Вип.14. <https://doi.org/10.5281/zenodo.14944073>
2. Базільчук О., Чопик Т. Сучасні підходи до розвитку адаптивного спорту та фізичного виховання в Україні: концепція гібридної моделі.. *Physical Culture and Sport: Scientific Perspective*, 2025, Вип.3, 7–16. DOI: <https://doi.org/10.31891/pcs.2025.3.1>
3. Новакова, Л. В., Назарук, В. Л., Давибіда, Н. О., Безпалова, Н. М. Адаптивний спорт при порушеннях опорно-рухового апарату. *Медсестринство*, 2025, (2), 26–28. <https://doi.org/10.11603/2411-1597.2025.2.15472>
4. Методичні вказівки до практичних робіт з освітнього компонента «Теорія і методика адаптивного спорту» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за освітньо-професійною програмою «Фізична терапія, ерготерапія» спеціальності 227 «Терапія та реабілітація», спеціалізація 227.1 «Фізична терапія» денної форми навчання [Електронне видання]. Нестерчук Н. Є., Козачок Н. М. – Рівне : НУВГП, 2024. – 35 с. <https://ep3.nuwm.edu.ua/34733/1/08-01-167%D0%9C.pdf>

7.3. Інтернет-ресурси

1. Адаптивний спорт <https://mms.gov.ua/bezbaryernij-prostir/adaptyvnyi-sport>
2. www.paralympic.org
3. www.specialolympics.org
4. www.deaflympics.org
5. www.ciss.com
6. www.ibsa-sports.org
7. <http://www.paralympic.org.ua/>